

ЗБОРНИК РЕЗИМЕА
СТРУЧНО-НАУЧНИ СЕМИНАР СА
МЕЂУНАРОДНИМ УЧЕШЋЕМ

ДАНИ ДЕФЕКТОЛОГА СРБИЈЕ
БЕОГРАД, 11-14. ФЕБРУАР 2016.

**ДАНИ ДЕФЕКТОЛОГА СРБИЈЕ
БЕОГРАД, 11-14. ФЕБРУАР 2016.**

Издавач

Друштво дефектолога Србије, Београд

За издавача

Синиша Ранковић

Организатори

Друштво дефектолога Србије
Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и
рехабилитацију

Програмски одбор

проф. др Снежана Николић, председник
проф. др Миле Вуковић
проф. др Нирвана Пиштољевић
проф. др Гордана Николић
доц. др Горан Јованић
доц. др Наташа Драгашевић Мишковић
др Срећко Потих
др Александра Ђурић-Здравковић
др Снежана Илић
мр Златко Буквић

Организациони одбор

Синиша Ранковић, председник
Маријана Тарановић Тодоровић, генерални секретар
Драган Роловић
Марина Видојевић
Милован Марковић
Данијела Костић
др Срећко Потих

Рецензенти

проф. др Миле Вуковић
доц. др Горан Јованић
др Александра Ђурић-Здравковић
др Снежана Илић

Уредник

др Срећко Потих

Технички уредник

Биљана Красић

Припрема и штампа

БИГ штампа

Тираж 450

ISBN 978-86-84765-48-4

КАКО РЕАГОВАТИ НА САМОПОВРЕЂИВАЊЕ?¹

Ненад Глумбић

Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, Србија

Самоповређивање је једна од најозбиљнијих манифестација проблема у понашању код особа са неуроразвојним поремећајима. Карактерише га оштећење ткива које у најтежим случајевима доводи до иреверзибилних мутилација, трајног губитка вида или трауматских озледа мозга. У савременим класификационим системима самоповређивање није препознато као посебан клинички ентитет будући да може бити симптом већег броја различитих поремећаја. Чак и у случају биолошки узрокованог самоповређивања (Леш Нианов синдром, гастоэзофагални рефлукс, упала средњег ува, лишавање сна и сл.) овај облик атипичног понашања углавном је социјално поткрепљиван. Отуда је у сврху контроле самоповређивања неопходно јасно одредити антецеденте (догађаје који су претходили појави самоповређивања), као и његове директне последице испољене у уобичајеним реакцијама непосредног окружења. Након функционалне процене понашања и функционалне анализе самоповређивања могуће је креирати индивидуални програм третмана. Интервенција се може занивати на гашењу, различитим облицима диференцираног поткрепљивања и манипулисању антецедентима. У случају самоповређивања које се аутоматски поткрепљује користе се различите методе сензорног гашења, обезбеђивања такмичарског стимулуса и диференцираног поткрепљивања. Неки облици самоповређивања су условљени већим бројем чинилаца што сам третман чини знатно комплекснијим.

Кључне речи: *неуроразвојни поремећаји, бихејвиоралне интервенције, проблем у понашању*

¹ Рад је настао на основу истраживања на пројекту „Социјална партиципација особа са интелектуалном ометеношћу“, који финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије (ев. бр. 179017).